

ŞEFFAFLIK ÇALIŞMA GRUBU 8. TOPLANTISI

Şeffaflık Çalışma Grubu'nun 8. Toplantısı, 17 Mayıs 2024 tarihinde çevrimiçi olarak gerçekleştirilmiştir. Eş Başkanlar tarafından gerçekleştirilen açılış konuşmalarının akabinde eylemler bazında gelişmeler ele alınmıştır.

1 Numaralı Eylem: Ticaretin Kolaylaştırılması İnternet Sitesinin tüm ilgili paydaşlarca etkin ve yaygın kullanımının temini sağlanacaktır.

TOBB temsilcisi tarafından, Şubat ayında imzalanan Protokol kapsamında ilk taslak çalışmaların başlatıldığı ve Ticaret Bakanlığına iletileceği, TOBB yazılım ekibi tarafından sistemin güvenliği üzerinde çalışıldığı, tasarım üzerinde de ayrıca faaliyetler yürütüldüğü, Ticaret Bakanlığı görüşünün de alınarak siteye son halinin verileceği belirtilmiş ve kısa sürede çalışmaların tamamlanmasının hedeflendiği aktarılmıştır.

2 Numaralı Eylem: Gümrük ve dış ticaret işlemlerine dair yeni kılavuz hazırlıkları takip edilerek Komite internet sitesinde yayımlanması temin edilecektir.

Eş Başkan tarafından, daha önce kurumlardan kılavuzların elde edildiği fakat geçen sürede varsa yayımlanan ve kullanılan yeni dokümanların toplanmasını teminen yeniden bir yazışma yapılacağı belirtilmiştir. Üyelerin de desteğinin beklendiği, gümrük ve dış ticaret süreçlerine ilişkin paydaşların istifade edebileceği yeni rehber ve kılavuzların da resen Sekreteryaya ile paylaşılmasının önem arz ettiği vurgulanmıştır.

3 Numaralı Eylem: Yurt dışındaki gümrük ve dış ticaret uygulamalarındaki gelişmeler hakkında ticaret erbabını önceden bilgilendirmek üzere Komite internet sitesinde bir uygulama geliştirilecektir.

Eş Başkan tarafından, yurt dışında görev yapan müşavirlerimiz kanalıyla dış ticarete etki edecek düzenlemelerin ve yeni gelişmelerin öğrenildiği, bunların da güncellenecek sitede yayımlanmasının ve ticaret erbabının istifadesine sunulmasının amaçlandığı hatırlatılmıştır. Sitenin bu konuda önemli bir yer tuttuğu ve şeffaflığın sağlanması adına kritik bir adım olacağı, ihracatçıların dış ticarete yaşanan son gelişmeleri takip etmek üzere siteyi bir başvuru noktası olarak görmelerinin hedeflendiği ve böylece işlemlerini daha hızlı bir şekilde tamamlamalarına yardımcı olunabileceği ifade edilmiştir.

Özel sektör temsilcisi Eş Başkan tarafından ise eylemin diğer eylemler ile iç içe olduğu, duyuruların veya yeni yapılacak mevzuat düzenlemelerinin de görüşe açılması konusunda siteden yararlanılabileceği, özel sektör açısından bilgiye doğrudan erişimi sağlayan bir kaynak oluşturulmasının hedeflendiği, günümüzde doğru bilgiye ve veriye hızlıca ulaşmanın kritik olduğu belirtilmiştir.

4 Numaralı Eylem: Ticaretin Kolaylaştırılması Danışma Noktalarının faal hale getirilmesi sağlanacaktır.

Eş Başkan tarafından, sitenin hayata geçirilmesi ile bu eylemin da hızlıca tamamlanacağının eylemin gerçekleştirilmesi sürecinde iyi bir koordinasyon gerektiğinin, üye kurumlarda yer alan irtibat noktalarının da Komite çalışmalarına aşına olan kişilerden oluşmasının önemli olduğunun altı çizilmiştir.

Sekretarya tarafından, danışma noktalarına ait e-posta adreslerinin oluşturulduğu, bunun Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) ile paylaşıldığı, site üzerinden de bu adreslerin yayımlanacağı fakat sitenin güncelleme sürecinde olması nedeniyle danışma noktalarının da aktif olarak kullanılamadığı, sitenin tamamlanması ile danışma noktalarının daha işler hale geleceği, iletilen soru ve görüşlerin filtrelenmesinden sonra üye kurumlarda bulunan irtibat kişilerine aktarılacağı ve alınan cevapların ilgililere gönderileceği ifade edilmiştir.

5 Numaralı Eylem: Dış ticarete ilişkin mevzuat hazırlıklarının katılımcı bir anlayışla sürdürülmesi, yeni mevzuat hazırlıkları ile ilgili olarak Komite üyelerince düzenli bilgilendirme yapılması, taslak mevzuatların özel ve istisnai durumlar haricinde, Ticaretin Kolaylaştırılması İnternet Sitesi ve/veya ilgili kamu kurumlarının internet siteleri aracılığıyla kamuoyunun görüşüne açılması, dış ticarete ilişkin yeni mevzuatın yayımlanması ve yürürlüğe girişi arasında, mümkün olduğu ölçüde, makul bir süre verilmesi temin edilecektir.

Eş Başkan tarafından, mevzuat hazırlıklarının katılımcı anlayışla sürdürülmesinin DTÖ Ticaretin Kolaylaştırılması Anlaşması tarafından da öngörüldüğü ve Örgütçe bu konuda tavsiyelerde bulunulduğu, bildirimlerin önceden ve zamanında yapılmasının ve şeffaflığın tesisinin kritik olduğu vurgulanmıştır. Düzenlemelerin yayımı ve yürürlüğe girişi arasında makul süreler tanınması gerektiği, mümkün olmayan durumlar ya da istisnaların yaşanabileceği ve perspektifin ideali yakalamak olduğu bununla beraber süreç içinde zorluklarla karşılaşılabilmesi, uluslararası manada ve örgütlerde dahi söz konusu alanda yaşanan sıkıntılar olduğu hatırlatılmıştır. Uluslararası uygulamalar ve anlaşmalar ışığında bir takım tavsiye kararları alınabileceği, mevzuat hazırlık sürecinde atılacak adımların bir liste halinde düzenlenebileceği ve Mevzuat Alt Çalışma Grubu'nda konunun tartışılabilmesi belirtilmiştir.

Özel sektör temsilcisi Eş Başkan tarafından, hangi mevzuatın önceden duyurulabileceği ve görüşe açılabilmesi konusunda kurumların sınıflandırma yapabileceği, dış ticaret alanında düzenleme yapan diğer kurumlarla sürecin nasıl işleyeceğine dair mutabakat sağlanıp ortak bir usul belirlenmesinde ya da prensip kararı alınmasında yarar olduğu, Sekretarya olarak bir model ve yazılı kurallar bütünü hazırlanıp Bakanlık Makamına sunulabileceği akabinde üyelerle paylaşılabilmesi aktarılmıştır.

TOBB temsilcisi tarafından, dış ticaret erbabının kimi zaman mağdur olduğu, değişikliklerden haberdar olunamadığı veya değişikliklerin aniden gerçekleştirildiği, hızlıca yürürlüğe girmesi durumunda ise uyum sağlamanın zorlaştığı, o esnada devam eden işlemlerin de olduğu, geçiş süreci öngörülmesinin veya geçici maddeler eklenmesinin sektör çalışanları için rahatlatıcı olacağı ifade edilmiştir.

6 Numaralı Eylem: İtiraz ve yargıya konu olmuş hususlarda özel sektörün de erişimine açık bir rehber oluşturulacak; ayrıca izahat uygulamasının yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalarda bulunulacaktır.

Eş Başkan tarafından, Bölge Müdürlükleri ile yapılan toplantılarda izahat ve itiraz mekanizmalarının işlerliği konusunun da tartışıldığı, söz konusu süreçlerin ticaret erbabını rahatlayacak yöntemler olduğu bununla beraber farklı alışkanlıkların olması nedeniyle mekanizmaların bazen işlevsiz kaldığı ve oturmasının zaman gerektirdiği aktarılmıştır.

Gümrükler Genel Müdürlüğü temsilcisi tarafından, rehber çalışmasında formatın belirlenmesinin uzun süre aldığı, örnek olayların seçimi konusunda tartışmalar gerçekleştirildiği, filtrelemeler yapıldıktan sonra görüşlere açılacağı ve akabinde yazım aşamasına geçileceği, özel sektör tarafından da konu özelinde katkı bekledikleri ve yaşanan sıkıntıların kendilerine aktarılabilceği vurgulanmıştır.

Deniz Ticaret Odası temsilcisi tarafından, hazırlanacak rehber konusunda sahada çalışan ve uygulamaları bilenler olarak gümrük müşavirlerinin görüşlerinin alınmasının yararlı olacağı ve katkı sunmaya hazır oldukları hatırlatılmıştır.

7 Numaralı Eylem: Ticaretin kolaylaştırılması faaliyetlerine dair bölge teşkilatlarında farkındalığın artırılmasını teminen Bölge Müdürlükleri başkanlığında sivil toplum örgütleri ve diğer ilgili kamu idareleri temsilcilerinin katılımı ile yıllık bölgesel istişare toplantıları yapılacaktır. Bölge Müdürlüklerince yaşanan sorunlar ve olası iyileştirme önerileri Komite ile paylaşılacak ve Bölge Müdürlüklerinin Genel Kurul toplantılarına dönüşümlü olarak katılımları sağlanacaktır.

Eş Başkan tarafından, toplantıların mutad şekilde 18 Bölge Müdürlüğü ile gerçekleştirildiği, her iki tarafın da söz konusu toplantılardan büyük yarar gördüğü, tartışılan tüm konuların Komite üyeleriyle paylaşıldığı ve sorunlara ilişkin görüşlerin Bölge Müdürlüklerine iletilindiği, tüm sonuçların sene sonunda rapor haline getirildiği, yaşanan sıkıntıların çözüme kavuşması adına süreçlerin takip edildiği, toplantılarda özel sektör ve yerel paydaşlarla bir araya gelindiği ve geniş katılım sağlandığı belirtilmiştir.

8 Numaralı Eylem: Yurt dışındaki Ticaretin Kolaylaştırılması Ulusal Komiteleri ile işbirliği yapılacak ve ticaretin kolaylaştırılmasına ilişkin uluslararası ve bölgesel gelişmeler hakkında Komite'nin bilgilendirilmesi sağlanacaktır.

Eş Başkan tarafından, Ekonomik İşbirliği Teşkilatı, Türk Devletleri Teşkilatı, Karedeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatı, İslam İşbirliği Teşkilatı gibi bölgesel örgütlerde ortak payda geliştirilmeye çalışıldığı, Ticaretin Kolaylaştırılması Anlaşmasını temel alan stratejiler önerildiği, Türkiye uygulamasının üye ülkelerle paylaşıldığı, Azerbaycan ile Ticaretin Kolaylaştırılması Ortak Çalışma Grubu kurulması amacıyla bir mutabakat zaptı imzalandığı, DTÖ ve DGÖ bünyesinde yapılan çalışmaların yakından izlendiği vurgulanmıştır.

9 Numaralı Eylem: Doğal afetler vb. nedenlerle yaşanan krizlerde, "krize hazırlık", "krizde acil müdahale" ve "krize bağlı sorunların aşılması"nda ticaret ve gümrük prosedürleri ile ilgili alınacak tedbirlere ilişkin öneri listesi oluşturmak üzere bir çalışma yapılacaktır.

Eş Başkan tarafından, konuya ilişkin 16 Mayıs 2024 tarihinde paydaşlar ve AFAD katılımıyla bir toplantı organize edildiği, AFAD yetkilerince aktarıldığı üzere teklifsiz gönderilen yardımlar konusunda iyi bir koordinasyon sürecine ihtiyaç duyulduğu, ülkemizde yaşanan deprem felaketi sonrasında insani yardımların ulaştırılması ile dış ticaret ve gümrük prosedürlerinin ele alındığı bir toplantının geçtiğimiz yıl Mart ayında gerçekleştirildiği, DGÖ başta olmak üzere örgütlerin afet öncesi, sırası ve sonrasında hayata geçirilecek uygulamalara ilişkin çalışmaları ve tavsiye kararları olduğu, bu çalışmaların aktarılmasını teminen DGÖ yetkilileri ve paydaşları bir araya getirecek seminer düzenlenmesi üzerinde çalışıldığı, konu özelinde DTÖ bünyesinde ABD ile ortak bir kağıt hazırlanarak sunumunun gerçekleştirildiği ifade edilmiştir.